

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Tsiiviilasjad](#) > [Dokumentide Kättetoimetamine: Õigusdokumentide Ametlik Edastamine](#) > Hungary

Dokumentide kättetoimetamine: õigusdokumentide ametlik edastamine

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Mida tähendab õigustermin „dokumentide kättetoimetamine“ praktikas? Miks on dokumentide kättetoimetamise kohta kehtestatud eraldi normid?

Vastavalt 2016. aasta CXXX seadusele tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohta (*A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. Törvény*, ungari keeles) (edaspidi „tsiviilkohtumenetluse seadustik“) tuleb kohtudokumentid adressaadile saata postiga vastavalt ametlike dokumentide kättetoimetamist käsitlevatele õigusnormidele, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Isikut tõendava dokumendi esitamisel võivad adressaadid saada neile adresseeritud dokumendid kätte ka kohtukantseleist. Kui elektrooniline teabedastus on kohustuslik või kui see on üks valikutest, toimetatakse dokumendid kätte elektrooniliselt.

Palun tutvuge ka [teabega, mis käsitleb kohtuasjade veebipõhist menetlemist ja elektroonilist sidet kohtutega](#).

Ametlike dokumentide kättetoimetamise eesmärk on teha adressaatidele teatavaks dokumentide sisu, kuid sellisel viisil, et saatjal oleks võimalik tõendada dokumendi edastamist adressaadile. Tõendama peab toimingut ennast ning selle kuupäeva ja tulemust. Ametlike dokumente võib saata tähtkirjaga, millele on spetsiaalselt selliseks kättetoimetamiseks lisatud väljastusteade.

2 Millised dokumendid tuleb ametlikult kätte toimetada?

Vastavalt 2012. aasta CLIX seadusele postiteenuste kohta (*A postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. Törvény*, ungari keeles) (edaspidi „2012. aasta CLIX seadus“) tuleb ametlikult kätte toimetada sellised dokumendid, mille saatmise või kättetoimetamise (või kättetoimetamiskatse) ja vastava toimingu kuupäevaga kaasnevad seadusest tulenevalt õiguslikud tagajärjed või mille alusel arvutatakse seaduses sätestatud tähtaegu või mis on seadusega liigitatud ametlikeks dokumentideks.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt tuleb tsiviilkohtumenetluses igal juhul kätte toimetada järgmised dokumendid:

- kohtuotsused ja -määrused pooltele;
- kohtuistungil tehtud määrused poolele, kes jäeti nõuetekohaselt kohtuistungile kutsumata;
- teatavad tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud ja kohtuistungil tehtud määrused poolele, kes ei ilmunud kohtuistungile;
- väljaspool kohtuistungit tehtud määrused poolele, keda need puudutavad;
- kõik menetluse käigus tehtud otsused isikule, kelle huvides prokurör või menetlust algatama volitatud isik menetluse algatas.

3 Kes vastutab dokumentide kättetoimetamise eest?

Dokumentide kättetoimetamise eest vastutavad kohus ja postiteenuse osutaja või usaldusteenuse osutaja nende suhtes kohaldatavate õigusnormide alusel.

4 Aadressipäringud

4.1 Kas liikmesriigi ametiasutus, kelle poole on pöördutud, püüab omal algatusel välja selgitada kättetoimetatavate dokumentide aadressaadi asukohta, kui märgitud aadress on vale? Vt ka dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 7 lõike 2 punkti c kohane teade

Sellist kohustust ei ole.

4.2 Kas välisriigi kohtuasutustel ja/või kohtumenetluse pooltel on võimalik kasutada liikmesriigi registreid või teenuseid, mis võimaldaksid välja selgitada isiku kehtiva aadressi? Kui jah, siis millised registrid või teenused on olemas ja milliseid menetlusi tuleks järgida? Kas ja kui palju tuleb selle eest tasuda?

Füüsiliste isikute elukoha aadressid

Ungaris haldab aadresside kesregistrit siseministeeriumi registrite valdkonna aseriigisekretäri kantselei (*Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkársága* - BM NYHÁT); veebisait: http://nyilvantarto.hu/hu/adatszolgaltatas_szemelyi, ungari keeles). Sellest registrist on võimalik saada konkreetsete isikute aadresse. Neid võivad taotleda eraisikud, juriidilised isikud või juriidilise isiku staatusega üksused, kes esitavad andmete kasutamise põhjenduse ja õigusliku aluse.

Andmetaotluse võib esitada isiklikult asjaomasele piirkondlikule asutusele või välisriigis asuval Ungari diplomaatilisele esindusele (*magyar külképviseleti hatóságánál*, ungari keeles), kelle pädevusse välisriigis asuva elukoha aadressi edastamine kuulub.

Kirjaliku andmetaotluse võib esitada mis tahes piirkondlikus asutuses. Kui taotletud andmed ei ole piirkondlikus asutuses kättesaadavad, siis:

- avalike asutuste päringud ja andmetaotlused võib esitada BM NYHÁTi isikuandmete ja halduse osakonna riigisisese õigusabi allosakonnale (BM NYHÁT *Személyi Nyilvántartási és Igazgatási Főosztály Belföldi Jogsegélyügyek Osztály*), postiaadress: 1476 Budapest, Pf. 281;
- kõik muud eespool loetlemata isikute (nt eraisikute või äriühingute) päringud võib esitada BM NYHÁTi klientideeninduse ja dokumendihalduse osakonnale (BM NYHÁT *Személyes Ügyfélszolgálati és Okmányügyeleti Főosztály*), postiaadress: 1553 Budapest, Pf.78;
- välisriigis võib kirjaliku andmetaotluse esitada Ungari diplomaatilises esinduses (*magyar külképviseleti hatóságánál*, ungari keeles), mille pädevusse välisriigis asuva elukoha aadressi edastamine kuulub.

Taotlus peab sisaldama järgmist teavet:

- taotleja andmed, nimi, aadress, taotleja või tema esindaja registrijärgne asukoht või tegevuskoht;
- taotletavate andmete täpne nummerdatud loend;
- andmete kasutamise eesmärk;
- taotluses nimetatud füüsilise isiku tuvastamiseks vajalikud isikuandmed (nimi, sünniaeg ja -koht, ema neiupeelnimi) või nimi koos taotlejale teada oleva elukoha aadressiga (omavalitsuse nimi, tänavanimi, majanumber).

Taotlusele tuleb lisada järgmised dokumendid:

- andmete kasutamise õiguslikku alust põhjendav dokument;
- tõend volitatud esindaja esindusõiguse kohta, kui see ei ole korralduste registrist kättesaadav. Volikirj peab olema vormistatud ametliku dokumendina või eraõigusliku dokumendina, mis kujutab endast veenvat tõendit, või olema protokoll kantud.

Kui volikirjas ei ole osutatud teisiti, hõlmab see kõiki asjaomase kohtuasjaga seotud avaldusi ja toiminguid.

Kui välisriigis vormistatud dokumendi ehtsuse või sisu suhtes on kahtlusi, nõuab ametiasutus kliendilt välismaal välja antud tõestatud ametliku dokumendi esitamist.

Kui klient esitab muus kui ungari keeles koostatud dokumendile lisatud kinnitatud tõlke, aktsepteerib ametiasutus seda dokumenti tõlgituna.

Toimingu tegemine kujutab endast haldusteenust, mille eest tuleb hiljem tasuda järgmiselt:

- andmete edastamisel 1–4 isiku kohta: 3 500 Ungari forintit
- andmete edastamisel 5 või enama isiku kohta: asjaomaste isikute arv korrutatuna lõivumääraga, mis on 730 Ungari forintit andmekirje kohta.

Välisriigist või taotleja elukohariiki akrediteeritud Ungari diplomaatilise esinduse kaudu esitatud taotluste puhul tuleb lõiv tasuda hiljem konsulaarlõivuna pädevale Ungari esindusele.

Äriühingud

Äriühingute äriregistrisse kantud põhiandmed, sealhulgas aadress, on tasuta kättesaadavad (ungari keeles) veebisaidil <https://www.e-cegjegyzek.hu>.

4.3 Millist abi annavad liikmesriigi ametiasutused teiste liikmesriikide aadressipäringutele vastamisel dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 7 lõike 1 kohaselt? Vt ka dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 7 lõike 1 kohane teade

Justiitsministeerium võtab edastavatelt asutustelt adressaadi aadressi väljaselgitamise taotlusi vastu kooskõlas dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 7 lõike 1 punktiga a. Vt dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 7 lõike 1 punkti c kohast teavet punktis 4.2.

5 Kuidas dokumendid tavaliselt kätte toimetatakse? Kas on võimalik kasutada ka alternatiivseid viise (lisaks 7. punktis osutatud asenduskättetoimetamisele)?

Vastavalt valitsuse 4. detsembri 2012. aasta määrusele nr 335/2012, millega kehtestatakse postiteenuste osutamise ja ametlike dokumentide kättetoimetamise üksikasjalikud eeskirjad (335/2012. (XII. 4.) *Korm. Rendelet*, ungari keeles) (edaspidi „valitsuse määrus nr 335/2012“), toimetab postiteenuse osutaja kättesaamise kinnituse vastu väljastatavad ametlikud dokumendid kätte isiklikult adressaadile või muule volitatud vastuvõtjale.

Ametlikku dokumenti ei tohi kätte toimetada juhuslikule vastuvõtjale saatjaga sõlmitud erilepingu alusel või lepingu üldtingimuste erisätte alusel; organisatsiooni töötajale või liikmele, kui kättetoimetamine toimub organisatsiooni äriruumides või muudes klientidele avatud ruumides; organisatsiooni vastuvõtulauas töötavale füüsilisele isikule, kui organisatsioonis on selline isik tööol, ega osutatud aadressil asuva kinnisasja üürileandjale või adressaadi majutajale, kui tegemist on füüsilise isikuga.

Valitsuse määruse nr 335/2012 kohaselt teeb teenuseosutaja kaks katset posti teel saadetavat ametlikku dokumenti kätte toimetada. Kui esimene katse ebaõnnestub, kuna adressaat või volitatud vastuvõtja ei viibi asjaomasel aadressil, jätab teenuseosutaja sinna teate, jätab ametliku dokumendi teates märgitud väljastuspunkti ning teeb viiendal tööpäeval pärast kättetoimetamise ebaõnnestumist veel ühe kättetoimetamiskatse. Teise kättetoimetamiskatse ebaõnnestumise korral jätab teenuseosutaja adressaadile veel ühe teate ning jätab ametliku dokumendi teates märgitud väljastuspunkti viieks tööpäevaks arvates teise kättetoimetamiskatse kuupäevast. Enne teist kättetoimetamiskatset võib ametliku dokumendi teates märgitud väljastuspunktist isikut tõendava dokumendi alusel kätte saada. Kui ametlik dokument ei ole teises teates märgitud tähtpäevaks adressaadini jõudnud, tagastab teenuseosutaja ametliku dokumendi järgmisel tööpäeval saatjale, lisades sellele märke „ei tuldud järele“.

Sel juhul tuleb tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt lugeda dokument viiendal tööpäeval pärast teist kättetoimetamiskatset kättetoimetatuks, kui ei tõendata vastupidist. Kättetoimetamist ei peeta seaduslikuks, kui dokument toimetati adressaadi asemel kätte asendusvastuvõtjale ja asendusvastuvõtjaks oli kohtuasja vastaspool või tema esindaja. Kui tegemist on menetluse algatamise dokumendiga või sisulise otsusega, millega

menetlus lõpetatakse, teatab kohus adressaadile kaheksa tööpäeva jooksul, et dokument on loetud kättetoimetatuks. E-posti aadressi olemasolu korral tuleb teade saata ka e-posti aadressile.

Isikut tõendava dokumendi esitamisel võivad adressaadid saada neile adresseeritud dokumendid kätte ka kohtukantseleist.

1994. aasta LIII seadus täitemenetluse kohta ([A végrehajtási eljárásról szóló 1994. évi LIII. törvény](#), ungari keeles) (edaspidi „1994. aasta LIII seadus“) käsitleb kättetoimetamist kohtutäituri poolt kui alternatiivset kättetoimetamisviisi, mis on lubatud täitemenetluse aluseks olevate sisuliste otsuste puhul, kui kättetoimetamine on loetud toimunuks ning täitmisavaldust esitama õigustatud isik on seda sõnaselgelt taotlenud ja tasunud vastava ettemaksu. 1994. aasta LIII seaduse alusel võib kohtutäitur täitedokumente erinormide kohaselt kätte toimetada ka isiklikult. Kui seda toimingut ei õnnestu teha, võib dokumendid kätte toimetada uue toiminguga ametlike dokumentide kättetoimetamist käsitlevate üldnormide alusel.

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus ja 2009. aasta L seaduses maksekäsumenetluse kohta ([a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény](#), ungari keeles) (edaspidi „2009. aasta L seadus“) on sätestatud muud juhud, mille puhul saab kasutada kättetoimetamist kohtutäituri poolt.

Lisaks eespool nimetatule võib seadusega ettenähtud juhtudel kättetoimetamiseks kasutada spetsiaalseid kättetoimetajaid, nt kohtuametnikke (nt kohtukutsete kiireloomuliseks kättetoimetamiseks tsiviilasjades).

6 Kas tsiviilmenetluses lubatakse dokumentide elektroonilist kättetoimetamist (kohtu- või kohtuväliste dokumentide kättetoimetamine elektrooniliste sidevahendite, nagu e-post, internetipõhine turvaline rakendus, faks, tekstisõnum jne teel)? Kui jah, siis millist liiki menetluste puhul on see lubatud? Kas sellise dokumentide kättetoimetamise viisi kasutamise võimaluse/lubatavuse suhtes kehtivad sõltuvalt adressaadist (õigusvaldkonna esindaja, juriidiline isik, äriühing või muu ettevõtlussektori liige jne) piirangud?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt tehakse vahet kohustuslikul ja vabatahtlikul elektroonilisel teabeedastusel.

Vastavalt 2015. aasta CCXXII seadusele elektroonilise asjaajamise ja usaldusteenuste suhtes kohaldatavate üldeeskirjade kohta ([Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. Törvény](#), ungari keeles) (edaspidi „2015. aasta CXXII seadus“) peavad kõik, kes on seadusest tulenevalt kohustatud kasutama elektroonilist teabeedastust (nt seaduslikud esindajad ja äriühingud), esitama kõik avaldused kohtule elektrooniliselt kõnealuse seaduse ja selle rakendusmäärustega ettenähtud viisil. Kohus toimetab ka dokumendid neile kätte elektrooniliselt.

Menetlusosalised, kes ei ole kohustatud elektroonilist teabeedastust kasutama, või nende esindajad, kui nad ei ole seaduslikud esindajad, võivad – välja arvatud tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud erandid – soovi korral esitada kõik dokumendid elektrooniliselt 2015. aasta CCXXII seaduse ja selle rakendusmääruste kohaselt. Kui menetlusosaline või tema esindaja valib elektroonilise teabeedastuse, toimetab kohus kõik kohtudokumendid kätte elektrooniliselt.

Elektroonilise teabeedastuse korral on elektrooniliste teenuste süsteemi kaudu tagatud pidev kontakt kohtuga. Elektroonilise teabeedastuse valinud menetlusosalist teavitatakse, kas tema esitatud teave vastab IT-nõuetele.

Turvaline kättetoimetamisteenus tagab muu hulgas, et saatjat teavitatakse tema sõnumite kättesaamisest ja ka edastamise ebaõnnestumisest. Teenuseosutaja peab saatma saatja esitatud e-posti aadressile viivitamata kinnituse dokumendi kättetoimetamise sündmusega seotud teabe kohta.

Turvalisi kättetoimetamisteenuseid kasutades kätte toimetatavate dokumentide puhul tuleks kättesaamiseks jätta viis tööpäeva, kui seadusega ei ole ette nähtud teisiti. Kui adressaat ei võta kirja selle tähtaja jooksul vastu,

kuid samas ka ei keeldu vastuvõtmisest, saadetakse viie tööpäeva pikkusele tähtajale järgneval tööpäeval teine teade.

Alates elektroonilise teabeedastuse lisamisest menetlusõigusesse ei kohaldata kättetoimetatuks lugemist käsitlevaid tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätteid (vt täpsemalt allpool) mitte üksnes posti teel kättetoimetamise, vaid dokumentide kättetoimetamise kõigi seaduslike viiside, sealhulgas elektroonilise kättetoimetamise suhtes.

Kiireloomulistel juhtudel võib kohtukutseid tsiviilasjades saata e-posti teel isegi elektroonilise kontakti puudumise korral.

6.1 Milliseid elektroonilise kättetoimetamise viise dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 19 lõike 1 tähenduses liikmesriigis kasutatakse, kui dokumendid toimetatakse otse kätte isikule, kelle aadress teises liikmesriigis on teada?

Dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 19 lõikes 1 osutatud kättetoimetamise viise ei kohaldata.

6.2 Kas see liikmesriik on kooskõlas dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 19 lõikega 2 täpsustanud lisatingimused, mille kohaselt ta aktsepteerib elektroonilist kättetoimetamist, millele on osutatud nimetatud määruse artikli 19 lõike 1 punktis b? Vt ka dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 19 lõike 2 kohane teade

Lisatingimusi ei ole sätestatud.

7 Asenduskättetoimetamine

7.1 Kas liikmesriigi õigusega on lubatud kasutada muid kättetoimetamise viise (nt teate saatmine kodusel aadressil, avalik teavitamine kohtutäituri, postiteenuse või avaliku teadaande kaudu) olukorras, kus dokumentide kättetoimetamine aadressaadile on osutunud võimatuks?

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus on sätestatud, et kui menetlusosalise elukoht on teadmata ja kohtudokumenti ei saa menetlusosalisele ka elektrooniliselt kätte toimetada või kui ta asub riigis, mis ei osuta kättetoimetamiseks õigusabi, või esinevad muud kättetoimetamist takistavad ületamatud asjaolud või seadusega on nii ette nähtud, tuleb kättetoimetamiseks kasutada avalikku teadaannet. Üldjuhul võib kohus määrata avaliku teadaande kaudu kättetoimetamise üksnes asjaomase menetlusosalise taotlusel ning juhul, kui selleks on mõjuv põhjus.

Teadaanne tuleb postitada viieteistkümneks päevaks kohtu keskele veebisaidile, kohtu teadetetahvlile ja menetlusosalise viimase teadaoleva elukoha kohaliku omavalitsuse kantselei teadetetahvlile. Kui menetlusosalise e-posti aadress on teada, tuleb teadaanne saata ka sellele e-posti aadressile.

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus on sätestatud, et kui hagiavaldust või menetlust lõpetavat sisulist otsust, mille peab kätte toimetama postiteenuse osutaja, ei ole võimalik kätte toimetada aadressil, mille on andnud aadressaat, kelle elu- või asukoht või registrijärgne asukoht on Ungaris (välja arvatud juhul, kui asjaomane dokument loetakse kätte toimetatuks või kui kättetoimetamise võimatus on tingitud aadressaadi surmast või lõpetamisest, mitte kohtu või postiteenuse osutaja kontrolli all olevast ennetatavast põhjusest), tuleb püüda dokumenti kätte toimetada ka kohtutäiturite vahendusel kättetoimetamist käsitlevate täiteseaduse sätete kohaselt selle menetlusosalise taotlusel, kelle huvides tuleb dokument kätte toimetada.

7.2 Kui kasutatakse muid viise, siis kuidas loetakse dokumendid kättetoimetatuks?

Avaliku teadaande kaudu kättetoimetamise korral tuleb dokumendid üldjuhul lugeda kättetoimetatuks viieteistkümnendal päeval pärast teadaande avaldamist kohtu kesksel veebisaidil.

Kohtutäituri vahendusel kättetoimetamise korral ei loeta dokumenti kättetoimetatuks, kui kättetoimetamine ebaõnnestub.

7.3 Kui kättetoimetamise muu viis seisneb dokumentide teatavas kohta (nt postkontorisse) hoiule andmises, siis kuidas sellest adressaadile teatatakse?

Postiteenuste seaduse kohaselt võivad teenuseosutaja ja adressaat kokku leppida, et adressaadile saabuvad postisaadetised toimetatakse kätte postisaadetistele märgitud aadressist erineval aadressil. Valitsuse määruse nr 335/2012 kohaselt teatab postiteenuse osutaja postkontori postkasti adresseeritud ametlike dokumentide saabumisest postkasti jäetava teatega, isegi kui postkontori postkasti adresseeritud ametliku dokumendi adressaat ja postkasti kasutaja ei ole üks ja sama isik.

7.4 Millised tagajärjed on sellel, kui adressaat keeldub dokumente vastu võtmast? Kas dokumendid loetakse kättetoimetatuks, kui keeldumine ei olnud õiguspärane?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt tuleb kohtudokumendid lugeda kättetoimetatuks kättetoimetamiskatse kuupäeval, kui adressaat keeldub neid vastu võtmast.

8 Välisriigist pärit dokumentide kättetoimetamine postiteenust kasutades (dokumentide kättetoimetamise määruse artikkel 18)

8.1 Kui postiteenistus toimetab liikmesriigis adressaadile kätte välisriigist pärit dokumendi olukorras, kus on tarvis kättesaamistestatist (dokumentide kättetoimetamise määruse artikkel 18), siis kas postiteenistus toimetab dokumendi kätte ainult otse adressaadile või tohib ta kooskõlas siseriiklike postiteenust käsitlevate normidega toimetada dokumendi kätte ka muule samal aadressil elavale isikule?

Määruse artikli 18 kohase kättetoimetamise korral ei tea Ungari postiteenuse osutaja, et välisriigist saabunud postisaadeti on ametlik dokument. Seepärast ei kohalda ta ametlike dokumentide kättetoimetamise erinorme, vaid (kättesaamise kinnituse vastu väljastatavate) tähtkirjade suhtes kohaldatavaid riigisiseseid üldnorme.

Valitsuse määruse nr 335/2012 kohaselt tuleb juhul, kui adressaadiks on füüsiline isik, kes kättetoimetamiskatse ajal ei viibi asjaomasel aadressil, saadeti esmajoones kätte toimetada sellel aadressil viibivale adressaadi volitatud esindajale.

Kui kättetoimetamiskatse ajal ei ole asendusvastuvõtja kinnitusel kohal ei adressaati ega tema volitatud esindajat, võib saadeti kätte toimetada kohal viibivale asendusvastuvõtjale.

Asendusvastuvõtjaks võib olla adressaadi sugulane tsiviilseadustiku tähenduses, kes on vähemalt 14-aastane, asjaomasel aadressil asuva kinnisasja üürileandja või adressaadile majutuse pakkuja, kui see isik on füüsiline isik.

Kasutades eraldi teenust „Kohalettoimetamine adressaadile“, on võimalik tagada, et posti ei saa vastu võtta asendusvastuvõtja, vaid ainult adressaat või tema volitatud esindaja isiklikult.

8.2 Kuidas saab liikmesriigi postiteenust käsitlevate normide kohaselt toimetada kätte välisriigist pärit dokumente dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 18 kohaselt olukorras, kus kättetoimetamise aadressil ei ole kätte saadud adressaati ega ühtegi muud dokumente vastu võtma pädevat isikut (kui see on siseriiklike postiteenust käsitlevate normide kohaselt lubatud)?

Kui adressaat või vastuvõtmiseks volitatud muu isik ei viibi kättetoimetamiskatse ajal asjaomasel aadressil, jätab teenuseosutaja sinna teate, millega antakse adressaadile teada, et ta võib dokumendi teenuseosutaja väljastuspunktist kätte saada. Dokumendi võib sealt kätte saada adressaat, tema volitatud esindaja või asendusvastuvõtja, kes elab või viibib asjaomasel aadressil. Kui adressaat või muu volitatud vastuvõtja teatises märgitud tähtajaks postisaadeti järele ei tule, tagastab teenuseosutaja selle kui vastuvõtmata dokumendi.

8.3 Kas postkontor võimaldab dokumentidele teatava aja jooksul järele tulla, enne kui

dokumendid kättetoimetamise võimatuse tõttu tagasi saadetakse? Kui jah, siis kuidas teatatakse adressaadile, et ta peaks postkontorisse dokumentidele järele tulema?

Kättesaamise tähtaja määrab postiteenuse osutaja. Magyar Posta Zrt. on määranud tähtjaks kümme tööpäeva alates kättetoimetamiskatsesest. Teatamise viisi kohta vt eelmine punkt.

9 Kas dokumentide kättetoimetamise kohta jääb kirjalik tõend?

Kirjalik kättetoimetamise tõend on kättesaamise kinnitus, milles on märgitud kättetoimetamise tulemus, st saaja nimi, saaja staatus, kui tegemist ei ole adressaadiga (nt volitatud esindaja), vastuvõtmise kuupäev või, kui kättetoimetamine ei õnnestunud, ebaõnnestumise põhjus (nt vastuvõtmisest keelduti, „ei tulnud järele“). Teenuseosutaja edastab kättesaamise kinnituse saatjale. Vastava kokkuleppe olemasolul võib kättesaamise kinnituse edastamine saatjale toimuda digitaalselt. Kättetoimetamist võib tõendada muude tehniliste vahenditega.

2015. aasta CCXXII seaduse kohaselt loetakse ametlikule kontaktaadressile (elektroonilised kontaktandmed, millest peab teatama äriorganisatsioon ja mille võib esitada füüsiline isik) saadetud kiri kättetoimetatuks järgmiselt:

- a) kui ametlikke kontaktandmeid pakkuv teenuseosutaja kinnitab kliendi poolt kirja kättesaamist, siis kinnituses märgitud kuupäeval;
- b) kui ametlikke kontaktandmeid pakkuv teenuseosutaja kinnitab kirja vastuvõtmisest keeldumist, siis keeldumise kinnituses märgitud kuupäeval; või
- c) kui ametlikke kontaktandmeid pakkuv teenuseosutaja kinnitab, et adressaat ei ole kirja kätte saanud hoolimata kahest teatest, siis viiendal tööpäeval pärast kinnituses märgitud teise teate kuupäeva.

Elektrooniliste kontaktandmete puhul, mis ei ole ametlikud kontaktandmed, on juriidiliselt võimalik tõendada, et kättetoimetamine on toimunud, ja sellise kättetoimetamise puhul kättetoimetamise juriidilist fiktsiooni ei eksisteeri.

Elektroonilist asjaajamist teostavate asutuste ja valitsuse poolt avalike teenuste osutamiseks määratud asutuste poolt kasutatava turvalise elektroonilise side puhul loetakse kiri kättetoimetatuks järgmiselt:

- a) turvalise elektroonilise sidega seoses avaldatud kontaktaadressil saatmise korral edastamisele järgneval tööpäeval;
- b) dokumendihaldussüsteemide vahelise dokumendiedastusteenuse kasutamise korral teenuseosutaja poolt tõendatud eduka kättetoimetamise ajal;
- c) kui kasutatakse automaatset teabedastussüsteemi, mis tagab, et edastatud teavet on võimalik tagantjärele kindlaks teha kas muudatuste salvestamise teel või muul viisil, siis teabe edastamise poliitikas või kokkuleppes kindlaks määratud ajal.

Elektroonilises kontaktpunktis koostatud paberkoopia loetakse kättetoimetatuks selle esitamisel.

10 Mis saab siis, kui adressaat ei saa mingil põhjusel dokumente kätte või kui kättetoimetamisel rikutakse seadust (nt kui dokumendid toimetatakse kätte kolmandale isikule)? Kas kättetoimetamine võib sellest hoolimata kehtida (nt kas seadusrikkumist saab heastada) või tuleb dokumendid uuesti kätte toimetada?

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus on sätestatud, et kättetoimetamise juriidilise fiktsiooni korral (st kui adressaat keeldus dokumendi vastuvõtmisest või ei võtnud dokumenti vastu vaatamata kahele kättetoimetamiskatsesele) võib adressaat esitada vastuväite kättetoimetamisega seoses pädevale kohtule allpool esitatud põhjustel. Kohus teavitab adressaati kättetoimetamise juriidilisest fiktsioonist kaheksa tööpäeva jooksul selle tekkimisest või

juhul, kui kohus saab sellest teada hiljem, siis kolme tööpäeva jooksul alates kuupäevast, mil kohus sellest teada sai; paber kandjal edastamise korral tehakse seda lihtkirjaga. Teates teavitab kohus adressaati kättetoimetamise juriidilise fiktsiooni suhtes vastuväidete esitamise korral ning hagiavalduse korral hagi esitamise õiguslikest tagajärgedest.

Üldjuhul ei saa vastuväidet esitada pärast seda, kui kättetoimetamise juriidilise fiktsiooni tekkimise või tegeliku kättetoimetamise kuupäevast on möödunud kolm kuud. Kui kättetoimetamine või kättetoimetamise juriidilise fiktsiooni tekkimine on seotud menetluse algatamise dokumendiga, võib vastuväite esitada menetluse ajal, viieteistkümne päeva jooksul pärast dokumendi kättetoimetamisest või kättetoimetamise juriidilise fiktsiooni tekkimisest teadasaamist.

Vastuväide rahuldatakse, kui adressaadil ei olnud võimalik kohtudokumenti kätte saada, kuna a) kättetoimetamisel rikuti ametlike dokumentide kättetoimetamise eeskirju või kättetoimetamine ei olnud muul põhjusel seaduslik või

b) adressaat ei saanud dokumenti kätte punktis a nimetatud põhjusel, mis ei olenenud temast.

Punktis b nimetatud alusel võivad kättetoimetamise juriidilise fiktsiooni vaidlustada üksnes füüsilised isikud.

Kui kohus nõustub vastuväitega, loetakse kättetoimetamise õiguslikud tagajärjed mittesaabunuks ning kättetoimetamist ja juba võetud meetmeid ja tehtud menetlustoiminguid tuleb vajaduse korral korrata.

Kättetoimetatuks lugemise võib vaidlustada ka täitemenetluses. Kui kättetoimetatuks loetud otsus lõplikult jõustub, võib adressaat juba kirjeldatud alustel vaidlustada kättetoimetatuks lugemise esimese astme kohtus täitemenetluse ajal viieteistkümne päeva jooksul pärast otsuse täitmisemenetlusest teadasaamist.

Üldjuhul võib kohus määrata avaliku teadaande kaudu kättetoimetamise asjaomase menetlusosalise taotlusel, kui selleks on mõjuv põhjus. Kui avaliku teadaande kaudu kättetoimetamise taotluses esitatakse valeandmeid ja taotluse esitaja oli või oleks piisava hoolsuse korral pidanud olema sellest teadlik, tuleb temalt olenemata menetluse tulemusest välja mõista avaliku teadaande kaudu kättetoimetamisega seotud kulud ja kohus määrab talle ka trahvi.

Lõplikku kohtuotsust võidakse muuta, kui menetluse algatamise dokument või muu dokument toimetati menetlusosalisele kätte avaliku teadaande kaudu, kuid seejuures rikuti sellise kättetoimetamise suhtes kohaldatavaid eeskirju.

11 Kui adressaat keeldub dokumentide vastuvõtmisest kasutatud keele tõttu (dokumentide kättetoimetamise määruse artikkel 12) ning kohus või asutus, kus toimub kohtumenetlus, otsustab pärast kontrollimist, et keeldumine ei olnud põhjendatud, siis kas on võimalik see otsus vaidlustada?

Konkreetsset õiguskaitsevahendit ei ole.

12 Kas dokumentide kättetoimetamise eest peab maksma? Kui jah, siis kui palju? Kas dokumentide kättetoimetamine siseriikliku õiguse alusel erineb olukorrast, kus dokumentide kättetoimetamise taotluse esitas teine liikmesriik? Vt ka dokumentide kättetoimetamise määruse artikli 15 kohane teade, mis puudutab dokumentide kättetoimetamist teisest liikmesriigist

Kohtukulud hõlmavad ka kättetoimetamiskulusid. Seega ei pea menetlusosaline kohtumenetluses kättetoimetamiskulusid eraldi tasuma. Ainsaks erandiks on 1994. aasta LIII seaduse kohane kättetoimetamine kohtutäituri poolt, mille korral peab täitmist taotlev isik tegema asjakohaste kulude katteks ettemaksu. Seaduse kohaselt on kohtutäituril õigus nõuda selle eest ühekordset tasu summas 6 000 Ungari forintit ja kulude

katmiseks olenemata kättetoimetamiskatsete arvust kindlasummalist tasu summas 1 500 Ungari forintit.

Kui kättetoimetatava dokumendi alusel alustatakse täitemenetlust, kannab kulud võlgnik. Avaliku teadaande kaudu kättetoimetamise kulud peab ettemaksuna tasuma sellist kättetoimetamist taotlev menetlusosaline.

Kättetoimetamise tasusid käsitlevates eeskirjades ei eristata siseriiklikke ja teistest liikmesriikidest saadud taotlusi.

■ Viimati uuendatud: 15/01/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.